

1. Informacje ogólne

1) Dane organizacji, której dotyczy sprawozdanie:

Towarzystwo Herpetologiczne NATRIX

Ul. Opolska 41/1, 52-010, Wrocław

KRS: 0000493721

NIP: 8943051363

REGON: 022331547

w dalszej części sprawozdania zwane „Towarzystwem”.

2) Sprawozdanie stanowi opis działań Towarzystwa w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. i zawiera informacje o wszystkich prowadzonych akcjach i celach statutowych, których te akcje dotyczą.

3) W sprawozdaniu znajdują się zapisy odnośnie finansów Towarzystwa w 2023 roku, m.in. źródła finansowania i sposoby wydatkowania. Zapisy te służą jedynie celom informacyjnym i nie są tożsame ze sprawozdaniem finansowym, które zostanie złożone osobno w ustawowym terminie.

4) Liczba członków na dzień 1 stycznia 2023: **35 osób** (w tym 1 członek wspierający). Liczba członków na dzień 31 grudnia 2023: **33 osoby** (w tym 1 członek wspierający).

2. Działania Towarzystwa

1) Projekty finansowane ze środków własnych Towarzystwa

A. Czynna ochrona ropuch szarych we Wrocławiu (projekt wieloletni)

Koordynator projektu: Aleksandra Kolanek

Liczba zaangażowanych członków Towarzystwa: 1 osoba

W 2023 roku akcja przenoszenia płazów we Wrocławiu nie była prowadzona (szerzej opisane na stronie: <http://www.natrix.org.pl/2023/01/08/refleksje-ochrona-plazow>). Zamiast tego kontrolowano działania podjęte przez jednostki Gminy m.in. postawienie znaków informacyjnych o migracji, zachęcających do niewjeżdżania na newralgiczny odcinek ul. Chopina. Ocena skuteczności przyjętych rozwiązań była negatywna. W dalszych miesiącach kontynuowano rozpoczętą w 2021 roku wymianę korespondencji dotyczącą trwałego zabezpieczenia populacji – bez skutku. Aktualizacje znajdują się na stronie: <https://www.natrix.org.pl/korespondencja-mok>.

B. Ekologia przestrzenna gniewosza plamistego (projekt wieloletni)

Koordynator projektu: Aleksandra Kolanek

Liczba zaangażowanych członków Towarzystwa: 1 osoba

Projekt realizował następujące cele statutowe: działalność na rzecz ekologii i ochrony zwierząt i ich siedlisk oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego; wspieranie i rozwój nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania, szczególnie w obszarze wiedzy o płazach i gadach.

Celem projektu jest zbieranie danych o rozmieszczeniu gniewosza plamistego metodą *citizen science* oraz za pomocą aktywnego przeszukiwania Internetu. Baza stanowić będzie podstawę analiz siedliskowych za pomocą metod i narzędzi geoinformatycznych.

W 2023 roku sukcesywnie rejestrowano w bazie kolejne obserwacje, a ich liczba przekroczyła 1500 (wzrost o 200 obserwacji od 31.12.2022 r.); mapę przedstawiono na stronie: <https://www.natrix.org.pl/ekologia-przestrzenna/>.

Dane zebrane dotychczas zostały były udostępniane na wniosek w celu ochrony populacji, głównie przy inwestycjach liniowych oraz farm fotowoltaicznych. Trwają końcowe prace nad manuskryptem publikacji naukowej, związanej z rozmieszczeniem gatunku (pod roboczym tytułem „*The current distribution of the smooth snake (Coronella austriaca) hints onto post-glacial colonization patterns and highlights the need for river valleys conservation*”).

C. Badania siedliskowe i telemetria gniewosza plamistego (projekt wieloletni)

W 2023 roku projekt nie był realizowany na terenie Bydgoszczy.

W związku z utworzeniem na początku 2023 roku rezerwatu przyrody Gogolińskie Gniewosze (na wniosek Towarzystwa z jesieni 2021 roku) w województwie opolskim projekt pn „Badania siedliskowe i telemetria gniewosza plamistego” został zamknięty. Dalsze działania związane z populacją gniewosza w województwie opolskim od 2023 roku będą kontynuowane pod nazwą „Monitoring gniewosza plamistego”.

D. Projekt edukacyjny „Poznajemy płazy i gady” (projekt wieloletni)

W 2023 roku projekt nie był prowadzony ze względu na brak zaangażowania członków.

E. Organizacja konferencji naukowej o zasięgu ogólnopolskim (cyklicznie)

Koordynator: Aleksandra Kolanek

Liczba zaangażowanych członków Towarzystwa: 8 osób

W 2023 roku w listopadzie zorganizowano V Polskie Sympozjum Herpetologiczne. Podczas wydarzenia przedstawiono 29 referatów lub posterów, w tym 11 referatów/posterów przedstawionych zostało przy udziale członków Towarzystwa. W konferencji wzięło udział 48 czynnych i ok. 90 biernych uczestników, przedstawiciele jednostek naukowych, prywatnych firm, instytucji samorządowych oraz organizacji

Sprawozdanie merytoryczne za rok 2023

pozarządowych. Zainteresowanie konferencją przekroczyło oczekiwania, przez co rejestrację trzeba było zamknąć wcześniej niż zamierzano.

F. Czynna ochrona płazów w Bydgoszczy (projekt wieloletni)

Koordynator projektu: Barbara Szulc

Liczba zaangażowanych członków Towarzystwa: 1 osoba

Projekt realizował następujące cele statutowe: działalność na rzecz ekologii i ochrony zwierząt i ich siedlisk oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego.

W 2023 roku działania realizowane były w dwóch lokalizacjach na terenie Bydgoszczy.

Wyniki cząstkowe zostały opisane we wniosku i w raporcie przedłożonym Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Bydgoszczy (do wglądu w dokumentacji Towarzystwa).

G. Projekt Płazy i gady Krakowa (projekt wieloletni)

Koordynator projektu: Stanisław Bury

Liczba zaangażowanych członków Towarzystwa: 7 osób

Projekt realizował następujące cele statutowe: działalność na rzecz ekologii i ochrony zwierząt i ich siedlisk oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego; wspieranie i rozwój nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania, szczególnie w obszarze wiedzy o płazach i gadach.

Celem projektu jest zebranie jak największej ilości danych na temat występowania płazów i gadów w Krakowie oraz stworzenie ogólnodostępnej bazy herpeto-faunistycznej, która będzie praktycznym narzędziem ochrony przyrody Krakowa. W ramach projektu stworzono stronę www, stronę na Facebooku oraz narzędzie do zbierania danych.

Szczegółowe cele, sposoby ich realizacji, metodyka badań oraz wyniki zostały opisane we wniosku i w raporcie przedłożonym Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (do wglądu w dokumentacji Towarzystwa).

W ramach projektu wykonana została również inwentaryzacja płazów na wybranych stanowiskach, interwencje prośrodowiskowe (zgłoszenie dzikiego wysypiska śmieci, zgłoszenie pułapek antropogenicznych). Pozyskano nowy patronat akcji.

Liczba obserwacji w bazie wyniosła ok. 470.

H. Monitoring populacji i siedlisk węża Eskulapa w Bieszczadach

Koordynator projektu: Maksymilian Bieniara

Liczba zaangażowanych członków Towarzystwa: 6 osób

Projekt realizował następujące cele statutowe: działalność na rzecz ekologii i ochrony zwierząt i ich siedlisk oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego; wspieranie i rozwój nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania, szczególnie w obszarze wiedzy o płazach i gadach.

Sprawozdanie merytoryczne za rok 2023

Celem projektu było zbadanie stanu populacji węża Eskulapa na terenie Bieszczadów oraz ocena stanu ich siedlisk, wraz z opracowaniem wskazówek do dalszych działań w ramach czynnej i biernej ochrony gatunku. W 2023 roku prowadzone były prace wstępne tj. monitoring stanu kopców dla węża Eskulapa w Bieszczadach oraz rekompensacja i tworzenie nowych siedlisk w Teleśnicy Oszwarowej. Wyniki cząstkowe zostały opisane we wniosku i w raporcie przedłożonym Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie (do wglądu w dokumentacji Towarzystwa).

2) Projekty finansowane z dotacji celowej

Projekt „Monitoring gniewosza plamistego w gminie Gogolin”

Koordynator: Aleksandra Kolanek

Liczba zaangażowanych członków Towarzystwa: 4 osoby

Projekt realizował następujące cele statutowe: działalność na rzecz ekologii i ochrony zwierząt i ich siedlisk oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego; wspieranie i rozwój nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania, szczególnie w obszarze wiedzy o płazach i gadach.

Zadanie było współfinansowane z budżetu Województwa Opolskiego na realizację zadań publicznych w zakresie wspierania działań na rzecz ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego na terenie województwa.

Zadanie publiczne obejmowało monitoring stanu populacji oraz siedlisk gniewosza plamistego *Coronella austriaca* w gminie Gogolin, a następnie opracowanie wskazań do ochrony biernej i czynnej gatunku.

Miejscem realizacji zadania była gmina Gogolin, szczególnie teren nowo utworzonego rezerwatu „Gogolińskie Gniewosze”, traktowany jako monitoringowa powierzchnia priorytetowa. Poza tym na terenie gminy wytypowanych zostało kilka dodatkowych powierzchni monitoringowych, na gruntach gminnych oraz należących do Nadleśnictwa Strzelce Opolskie (za zgodą zarządców).

Działania w ramach projektu:

Planowane działania były zgodne z projektem zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Gogolińskie Gniewosze” jako powierzchni modelowej do prowadzenia tego typu działań (będącej jednocześnie priorytetową powierzchnią monitoringową) i obejmują m.in.:

1. monitoring populacji gniewosza za pomocą sztucznych kryjówek – celem kontroli liczebności populacji gniewosza plamistego;
2. monitoring zagrożeń, zwłaszcza antropopresji;
3. monitoring stanowiska/powierzchni prowadzony m.in. z wykorzystaniem drona – monitoring drzewostanu, podszytu i runa pod kątem zacienienia.

W ramach projektu opracowano także broszurę dot. metodyki monitoringu gniewosza plamistego.

Więcej na stronie: https://www.natrix.org.pl/monitoring_gogolin/

3) Współpraca z innymi organizacjami pozarządowymi, jednostkami samorządowymi, grupami nieformalnymi, wnioski do instytucji i interwencje

A. Współpraca z Ogólnopolskim Towarzystwem Ochrony Ptaków – weryfikacja obserwacji płazów i gadów, zgłaszanych do ornitho.pl (AK, WO).

B. Współpraca w ramach społecznej inicjatywy Wrocławska Przyroda

Podjęte działania to: opinie zgłoszone do Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego; uwagi do projektu Alei Północnej w ramach konsultacji społecznych; współdział w tworzeniu 2 projektów uchwał o powołanie użytkowników ekologicznych - jedna uchwalona w lipcowej sesji Rady Miasta; doprowadzenie do odstąpienia zarybiania przez Urząd Miejski zbiorników zasiedlonych przez płazy; dwa spotkania w Zarządzie Dróg i Utrzymania Miasta dotyczące ochrony płazów w mieście (przebudowa ul. Ślężoujście, przebudowa ul. Chopina); rozmowy z UM Wrocławia w sprawie ochrony terenów cennych przyrodniczo (wszystkie powyższe – AK).

C. Cykl interwencji w województwie lubuskim: zabezpieczenie pułapki antropogenicznej; zorganizowanie czasowego zamykania ul. Żurawiej w Sulechowie na czas migracji płazów; wniosek o użytek ekologiczny „Zielonogórskie traszki” (wszystkie powyższe – MSz)

D. Współpraca z zoologami m.in. z Uniwersytetu Wrocławskiego i Fundacji Szklane Pułapki przy książce „Włączyć ciemność. Ekologiczne konsekwencje nocnego sztucznego światła”, dotyczącej problemu wpływu zanieczyszczenia sztucznym światłem na zwierzęta. Planowane wydanie książki – III kwartał 2024 r. (AK)

E. Współpraca z Grupą Traszka i Fundacją Epicrates w ramach gromadzenia danych o żółwiach w Polsce.

<https://www.natrix.org.pl/zolwie-w-polsce/> (AK)

F. Konsultacje projektu zagospodarowania terenu przyrodniczo cennego w Gogolinie (AK)

G. Współpraca z Geoportalem Dolnego Śląska - reprezentacja na warstwie organizacji prozwierzęcych dolnośląskiego Geoportalu (AK)

H. Interwencja w sprawie kontroli realizacji ochrony czynnej trasy migracji wiosennej płazów do Opływu Motławy w Gdańsku (PJ)

I. Inwentaryzacja herpetologiczna Gdyni w dzielnicach Chwarzno-Wiczlino i Mały Kack (PJ)

J. Wniosek do RDOŚ w Krakowie o ochronę populacji węży w widłach Dunajca i Popradu (AK, SB, MJ)

K. Interwencja w GDDKiA we Wrocławiu w sprawie ochrony populacji gniewosza przy DK30 (AK)

L. Kilkadziesiąt porad, drobniejszych konsultacji i interwencji związanych z ochroną płazów i gadów – drogą mailową, telefoniczną lub przez social media (AK)

4) Publikacje i wystąpienia konferencyjne, publikacje edukacyjne, raporty (afiliowane TH NATRIX)

W 2023 roku przy udziale członków TH NATRIX powstało 13 artykułów naukowych w czasopiśmie z listy MNiSW, 4 artykuły spoza listy MNiSW i 15 doniesień konferencyjnych. Pełna lista publikacji i wystąpień konferencyjnych znajduje się pod adresem: <https://www.natrix.org.pl/publikacje/>.

6) Promocja działań TH NATRIX, działania PR, edukacja

A. Aktywne prowadzenie profilu Towarzystwa na Facebooku oraz zwiększona aktywność na Instagramie – m.in. infografika o kumakach, cykle edukacyjne na kanałach NATRIX w social mediach („Wieści z terenu”)

B. Wystąpienia/wypowiedzi w mediach/wystąpienia edukacyjne itp., m.in.:

- wywiady o czynnej ochronie płazów w TVP3 Bydgoszcz (BSz)
 - w sprawie nowo powstałego rezerwatu „Gogolińskie Gniewosze” – wywiady dla stowarzyszenia ETNA oraz Gazety Wyborczej (AK)
 - audycja w TOK FM o ochronie płazów (AK)
 - wykład online i audycja w TOK FM o waranach z Komodo (PZ)
 - wykład o gniewoszu plamistym w Służewskim DK w Warszawie (transmisja online) (AK)
 - teksty na bloga THN (instrukcja ochrony płazów) (AK)
 - artykuł pt. "Tajemnice gniewosza plamistego w czasopiśmie popularnonaukowym "Bociek", wydawanym przez Klub Przyrodników (AP)
 - prezentacja "Płazy i gady – kształtowanie terenów zielonych z uwzględnieniem dwóch zagrożonych grup kręgowców" w ramach konferencji dla PGNiG Grupa Kapitałowa w Warszawie "Razem z naturą - ochrona bioróżnorodności w Grupie ORLEN" (BSz)
 - zajęcia edukacyjne dla przedszkolaków na Wydziale Leśnym Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie (BSz)
 - wystąpienie „Mity i fakty o tajemniczych smokach - Waranach z Komodo” zorganizowane przez sekcję herpetologiczną, Koła Przyrodników Studentów Uniwersytetu Jagiellońskiego (PZ)
- C. Prowadzenie wsparcia finansowego (fanimani.pl, ratujemyzwierzaki.pl)

7) Inne

A. POWSTANIE REZERWATU PRZYRODY „GOGOLIŃSKIE GNIEWOSZE”

<https://www.natrix.org.pl/gogolinskie-gniewosze/> (AK, SB, ET)

B. Zbieranie danych o aktywności gadów w okresie zimowym (SB, AK)

C. Założenie i prowadzenie skrytek geocachingowych (MSz)

D. Patronat nad III Ogólnopolskim Żabingiem

E. Patronat nad książką "Płazy . To nie jest zwykła książka o żabach,,

F. Praca nad kluczem do rozpoznawania płazów i gadów Polski – praca zbiorowa członków Towarzystwa.

Redakcja tekstu, pierwsze prace graficzne.

G. Udział TH NATRIX w międzynarodowym projekcie CLIMB FOREST (BSz)

H. Wydruk broszur monitoringowych ze środków przekazanych przez Fundację Fanimani, zebranych z 1,5%

3. Finanse Towarzystwa

1) Wpływy

a) składki członków Towarzystwa:

Kwota rocznej składki na osobę: **75 zł;**

Łączne wpływy z tytułu składek opłaconych przez członków zwyczajnych oraz wspierających: **1 655 zł;**

b) dotacja celowa z Województwa Opolskiego na realizację projektu „Monitoring gniewosza plamistego w gminie Gogolin”: **12 000 zł;**

c) darowizny na cele statutowe: **1 191,18 zł;**

d) wpłaty za uczestnictwo w V Polskim Sympozjum Herpetologicznym: **11 341 zł;**

2) Wydatki

a) realizacja projektu „Monitoring gniewosza plamistego w gminie Gogolin”: **11 948 zł (niewykorzystana kwota w wysokości 52 zł została zwrócona);**

b) organizacja V Polskiego Sympozjum Herpetologicznego: **13 117,20 zł;**

c) pozostałe koszty (w tym koszty administracyjne, zakup materiałów do mniejszych projektów): **4 914,27 zł;**

3) Podsumowanie

Wpływy łącznie: **26 187,18 zł;**

Wydatki łącznie: **30 031,47 zł;**

Stan konta na dzień 01.01.2023 r.: **14 398,27 zł;**

Stan konta na dzień 31.12.2023 r.: **10 553,98 zł;**